

ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ

ਵੀਰਵਾਰ, 24 ਅਕਤੂਬਰ 2024

ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਮਾਰਟਿਨ ਨੇ ਮੰਦਰਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਤੇ ਡੀ ਜੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੋਪਾਲ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਦੁਰਗਾ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਵਿਸਰਜਨ ਦੌਰਾਨ ਤੇਜ਼ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ 13 ਸਾਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਡੀ ਜੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਡਾਂਸ ਕਰਦਾ-ਕਰਦਾ ਅਚਾਨਕ ਡਿਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਵਜਾਉਣ ਤੇ ਧਾਰਮਕ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਡੀ ਜੇ ਵਜਾਉਣ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਨ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿਚ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਾਰਮਕ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਡੀ ਜੇ ਵਜਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਪੈਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਤੁਸੀਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਦੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜ਼ਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਖੁਦ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਡੀ ਜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਆਈ ਏ ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਮਾਰਟਿਨ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ—ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ, ਜਿਹੜੇ ਕਈ-ਕਈ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਦੂਰ ਤੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਧੀ-ਅੱਧੀ ਗਾਤ ਤੱਕ ਵੱਜਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਦੀ ਪੋਸਟ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਦੱਖਣ ਪੱਥੀ ਸੰਗਠਨ 'ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਬਚਾਓ ਮੰਚ' ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਮਾਰਟਿਨ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਤੇ ਡੀ ਜੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਦੰਭ ਕਿਉਂ?

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਰਮ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜ਼ਾਨ ਮਸਾਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਈ ਮਸਜਿਦਾਂ ਦੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਉਤਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿੰਦੂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਸਜਿਦ ਅੱਗੇ ਡੀ ਜੇ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵਜਾਉਣ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਰ ਗਾਤ ਤੱਕ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਭਜਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਯੂ ਪੀ, ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਮਾਰਟਿਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਵੇ। ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੈਲਬਾਲਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਠਕ ਸੱਭ

ਯਮੁਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ

ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਬਣ ਰਹੀ ਝੜ ਨੇ ਯਮੁਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੀ ਪੱਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਬੁਹੰਦ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਵੱਸੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਜਿਥੇ ਯਮੁਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲੈਨ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜੋਜਨਾਂ ਢਿੱਲੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਣਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਦੀਆਂ ਸਾਡੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰੋਹ ਹਨ, ਇਹੀ ਯਮੁਨਾ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਪਤ ਸਿੰਧੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪਾਣੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

—ਗੁਰਦਿੱਤ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, 708713-67969

ਪੰਚਾਇਤ ਕਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸਰਬ-ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਚ-ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕਰਨਗੇ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਵਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਖਰੇ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਚੁਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

—ਗੁਰਦਿੱਤ ਗਜਪੁਰ

'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ' ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ

ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਕੜੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਭਾਰਤੀ ਸਾਰੇ ਸਟੈਟਿਸਟੀਕਲ ਸੋਮਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ ਰਾਹੀਂ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਹਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੀਨ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 2014 ਵਿਚ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਮਨਸੂਬੇ ਸਨ:

1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 12-14% ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।
 2. 2022 ਤੱਕ ਦਸ ਕਰੋੜ ਸਨਅਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ।
 3. 2022 ਤੱਕ (ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ 2025 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ) ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 25% ਕਰਨਾ।
 4. ਚੀਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਫੈਕਟਰੀ ਬਣਾਉਣਾ।
- ਭਾਰਤੀ ਸਨਅਤ ਦੇ 25 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੁਗਣੀ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅੱਧੀ ਤਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਯਾਨੀ 2014 ਤੋਂ ਇਹ 4% ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਦਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਥੱਲੇ ਹੈ। ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵਧਣ ਦੀ ਥਾਂ ਘਟ ਕੇ 18.3% ਤੋਂ 14.72% ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ 2010-11 ਤੋਂ 2019-20 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹਨ, ਕੇਵਲ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ। ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਘਟ ਕੇ 2023 ਵਿਚ 14.7% ਹੋ ਗਏ ਹਨ। 1968-69 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਦਰ ਹੈ। ਦਸ ਕਰੋੜ ਨਵੇਂ ਸਨਅਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਸਿਹਾ, ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਮਿਆਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ 2017 ਵਿਚ 5.13 ਕਰੋੜ ਸੀ ਤੇ 2022-23 ਵਿਚ 3.56 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ। ਕੇਵਲ ਸੰਕਟ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 2021 ਵਿਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 3.0 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 2016-17 ਤੋਂ 2022-23 ਦਰਮਿਆਨ ਉਦਯੋਗ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਕਾਮੇ ਮਨਣੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।
- ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਚੀਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁੱਜੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਸਤੀ ਕਿਰਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਨਅਤਕਾਰ ਚੀਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 2014 ਵਿੱਚ 36 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 2022 ਵਿਚ 85 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾਂ-ਕੁਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਨੀ 2020-21 ਵਿਚ ਕੁਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ 80 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 21 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਲ ਸਨਅਤੀ ਸਰਮਾਏ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਾਧੇ ਦਾ 3.1% ਬਣਦਾ ਹੈ। 2018-19 ਦਾ ਸਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰੇ ਦਾ ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਹਿੱਸਾ 6.5% ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ, ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਤਸਵੀਰ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। 2014-15 ਤੋਂ 2022-23 ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਅੰਸ਼ਤਾਨ 1.76% ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ (2007-8 ਤੋਂ 2014-15) ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 2.14% ਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ 2022 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2023-24 ਵਿਚ ਇਹ 60% ਘਟ ਕੇ 10 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। 2007 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ, ਜਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਡੀ ਪੀ ਦਾ ਕੋਵਲ 0.7% ਸੀ, ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਪੱਧਰ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ 'ਡੀਕਪਲਿੰਗ' ਅਤੇ 'ਡੀ-ਰਿਸ਼ਿਕਿੰਗ' ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਨ ਤੋਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਸਰਮਾਇਆ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਮੌਜੂਦਗੀ ਚੀਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਭਾਰਤ ਲੈ ਲਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਚੌਥਾ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲਾਗਤ ਕੇਵਲ 9 ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ। ਬਾਕੀ ਦੇ 53 ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕੇਵਲ 30% ਸਰਮਾਇਆ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ' ਯੋਜਨਾ ਬੀਤੇ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰਕ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। 2013-14 ਵਿਚ ਕੁਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦੀ ਦਰ 10.2% ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 2022-23 ਵਿਚ 8.2% ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ ਕਿ ਦਰਮਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ।

'ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ' ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਕਸਦ ਸੀ ਕਿ ਉਚ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਰਮਾਇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਥ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਅਮਰੀਕਨ ਮਾਈਕਰੋਪਰੋਸੈਸਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਈਕਰੋਨ ਕੰਪਨੀ ਉਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚ 2.75 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਿਰਫ 8250 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਖਰਚਣਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਖਰਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪਰੋਤਸਾਹਨ ਲਿਕਟ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਈ ਖੜੋਤ

1990 ਅਤੇ 2000 ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਰਮਾਏ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। 2007 ਵਿਚ ਇਹ 42% ਸੀ, 2007 ਵਿਚ 29% ਅਤੇ 2023 ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਧ ਕੇ 34% ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਦਰ 2011 ਵਿਚ 31% ਸੀ, ਜੋ 2020 ਵਿਚ ਘਟ ਕੇ 23% ਹੋ ਗਈ। 2022 ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੇਹਤਰ ਹੋ ਕੇ 27% ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੀ ਹੈ। 2011-12 ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ ਜੀ ਡੀ ਪੀ ਦਾ 6.1% ਸੀ, ਜੋ 2021-22 ਵਿਚ 4.2% ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਅਣਵਿਕਿਆ ਸਮਾਨ ਜਦ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਨ 2011 ਤੋਂ 2021 ਦੇ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ 18% ਤੋਂ 40% ਤੱਕ ਘੱਟ ਸਮਾਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 25% ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਟਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਮੰਗ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮੱਧ-ਵਰਗੀ ਜਮਾਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਖਪਤ 1990-2000 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੀ।

2000 ਵਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਝਾਤ ਮਾਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਜੋ ਮਾਡਲ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਡਲ ਸੀ। 1990 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਰਲੇ 10% ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 34.4% ਸੀ, ਜੋ 2018 ਵਿਚ ਘਟ ਕੇ 57.1% ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਵਕਤ ਹੇਠਲੇ 50% ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 20.3% ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 13.1% ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸਰਮਾਇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ-ਵਰਗ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਰੀਬ 80 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2024 'ਚ ਬਚਤ ਦਰ ਜੀ ਡੀ ਪੀ ਦਾ 5.3% ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1970 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਵਾਹ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੈਸਾ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਰਕੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਮਾਇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਖਰੀ ਕਾਰਨ, ਕਿਉਂ ਭਾਰਤੀ ਉਦਯੋਗ

ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਦੀ ਘਾਟ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਖੇਤਰ ਚੀਨੀ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰੇਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। 2024 ਵਿਚ ਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਘਾਟਾ ਵੀ 2023-24 ਵਿਚ 85 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 2018-19 ਵਿਚ 46 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸੀ। 2023-24 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਚੀਨ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਰਾਮਦ 17 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ, ਸਾਲ 2018-19 ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ। ਇਸ ਬਰਾਮਦ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਤ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ 101 ਅਰਬ ਡਾਲਰ (2018-19 ਵਿਚ ਇਹ ਰਕਮ 70.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਤਿਆਰ ਮਾਲ, ਮਸ਼ੀਨ ਐਂਜ਼ਾਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਸਰਕਟ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਆਦਿ ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਅੱਖੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੋਲੋਂ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਗਰੀਨ ਊਰਜਾ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਲਈ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਤਰ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਵੇਂ ਬਰਾਮਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ 70% ਇਹ ਚੀਨ ਤੋਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਫਾਰਮੋਸੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਜੈਨੇਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕੁਲ ਵਰਤੋਂ ਦਾ 20% ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕੁਲ ਕੀਮਤ 25 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ-19 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪੇਟੈਂਟ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਤੇ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਚੀਨ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਹੈ।

ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਨਅਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੀਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਤਰਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਰਤ ਯੋਗ ਵਜੋਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ, ਲੜਕਿਆਂ ਦਾ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਉਦਯੋਗ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਪੈਦਾ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵੀ ਕਾਰਖਾਨੇ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ।

(ਕਰਿਸਟੋਫ ਜ਼ੈਡਰਲੈਟ ਕਿੰਗਸ ਵਾਲਸ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੈ। 'ਗੁਜਰਾਤ ਅੰਡਰ ਮੋਦੀ: ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ। # ਸੰਪਰਕ : 94632-32402

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਬਹਾਦਰ, ਦਲੇਰ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਉਦਮੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ/ਭਾਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਥੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤ/ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵੈਫਰਲ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ/ਭਾਰਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀ 43ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਇਸ ਵਾਰ ਕੁਲ 3550017 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2038075 ਵੋਟਾਂ ਭਾਵ 47.41 ਡੀ ਸੀ ਵੋਟਾਂ ਪੌਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2020 ਵਿੱਚ 47.69 ਡੀ ਸੀ ਵੋਟਾਂ ਪੌਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ/ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ/ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ/ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ/ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ।

ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 1 ਡੀ ਸੀ ਵੋਟਾਂ ਪੌਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਟੱਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 12 ਸੀਟਾਂ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 8.19 ਡੀ ਸੀ ਵੋਟਾਂ ਪੌਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ 11 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੀਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੀਡ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਵੀ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਾਕਤ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ 93 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸ

ਸਰਪੰਚਣੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਸਮਾਣ (ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖ ਬੱਲ) ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਲਾਕ ਸਮਾਣਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਲਗੜ੍ਹ ਉੱਚ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਚੌਠਾ ਸਰਬਮੇਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਕੌਰ, ਮਤੀ ਮਸੀਹ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸਰਬਮੇਤੀ ਨਾਲ ਪੰਚ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੰਨਾ ਵਾਚ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਸਰਬਮੇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਦਕਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਕੀਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋੜਾਮਾਜਰਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਸਰਪੰਚੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ 'ਤੇ ਸੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ

ਪੂਰੀ (ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪਿੰਡ, ਬਿਨੀ ਗਰਾਮ)-ਪਿੰਡ ਬੁਗਰਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਗਰਾ ਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਾਬਾ ਸੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬੁਗਰਾ ਵਿਖੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਲੱਗ ਅਤੰਦ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਬੁਗਰਾ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਕੇ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਗਰਾ ਨੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਬੁਗਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਪੰਨਾ ਵਾਚ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਰਪੰਚੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਬਮੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਪੱਖ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲ ਦੇਣਗੇ।

ਸਰਪੰਚ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਡਪੁਰੀ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਸਮਾਣ (ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖ ਬੱਲ)-ਪਿੰਡ ਭੋਡਪੁਰੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਰਪੰਚ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਡਪੁਰੀ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਸਰਪੰਚ ਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਲਾਸ ਸੁਭਰਾਣੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਿਆ। ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਲਾਸ ਸੁਭਰਾਣੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਝਮੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੁਫਲਤਾ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ।

ਮਾਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਗਰਾਮ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਮੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ

ਪੂਰੀ (ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਪੂਰੀ)-ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਗਰਾਮ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਗਰਾਮ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਬੇਨਣਾ ਵਿਖੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਡਾ. ਏ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਸੀ ਐਮ ਡੀ ਰਵਿਸ਼ਨੀ ਰੈਲੜ ਤੇ ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਗਰਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਵਿੰਦਰ ਗੁੱਪਤ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜੀਵੀ ਰੈਲੜ ਦੇ ਸੀ ਐਮ ਡੀ ਡਾ. ਏ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਗਰਾਮ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਵਿੰਦਰ ਗੁੱਪਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਨਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉੱਚ ਮਹਾਂਦਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਨਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਟਰੀ ਕਲੱਬ ਪੂਰੀ ਵੱਲੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲੜ ਬੈਕ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਯੂਨਿਟ ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਧੋਖਾ : ਚਿੰਤਾਲਿਆ

ਮੋਗਾ (ਵਿਕਾਸ ਸਿੱਖ ਖਹਿਰਾ)-ਮੋਗਲਾ ਮਿੱਠ ਡੇਅਰ ਮੀਲ ਕੋਲ ਯੂਨੀਅਨ ਬੀ ਐਮ ਐਸ. ਨੇ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਮਿੱਠ ਡੇ ਮੀਲ ਆਉਣ ਸੌਰ ਸਥਾਈ ਸੇਵਕ ਚੌਕੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਕੀ ਮੰਗ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਸਿਆ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮ ਚੰਦ ਚਿੰਤਾਲਿਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟੋਕਲ ਟਾਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਪੈਸਟਰਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬਿਅਨ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਮੋਹਣ ਤੇ ਵੀ ਬਿਅਨ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟਿਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਵੇਈਆ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਿੱਠ ਡੇ ਮੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਤਯਾਜ਼ ਰਹੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੰਜਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ

ਨਵਾਂ (ਵਰਿੰਦਰ ਵਰਮਾ)-ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਰਲਡ ਇੰਡੀਆ ਸਕੂਲ ਰੈਂਕਿੰਗ 2024-25 ਵਿੱਚ ਕੈ-ਐਡ ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 5ਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਰਲਡ ਦੀ ਇਹ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ 8500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਣਦਾਰ ਸਟਾਕ ਹੋਲਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲਡ ਇੰਟੈਲੈਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚੁਣੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਾਲਾ ਸਕੂਲ ਰੈਂਕਿੰਗ ਤੇ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸਰਵੋੱਚ ਹੈ। ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਰਲਡ ਦੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਭਲਾਈ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਬਦ (ਹਾਈਡਰੋ ਸਿਖਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ), ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਧਿਆਨ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਪੇਂਡ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਹਿ-ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਸਾਥੀਵਾਦ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ/ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਤਾ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਭਾਣਨਾਤਮਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈਬੇਲ ਸੇਵਾ। ਰੈਂਕਿੰਗ ਸਭਾ ਨੇ 18 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਲੀਲਾ ਐਂਬੈਸੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਮਾਗਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਰ ਖੰਨਿਆ।

ਵਿੱਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਰਾਜਪੁਰ (ਰਮੇਸ਼ ਕਟਾਰੀਆ) ਪੀ ਐਸ ਈ ਬੀ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਪੀ ਐਸ ਈ ਬੀ. ਇੰਪਲਾਇਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਏਟਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਰਾਜਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਛੜੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਥੀ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਛਲੌੜੀ ਸਾਥਕ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੀ ਐਸ ਈ ਬੀ. ਇੰਪਲਾਇਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਏਟਕ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਾਥਕ ਐਂਗੀ ਆਗੂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਬੋਧਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਸਕੂਲ ਡਵੀਜ਼ਨ ਰਾਜਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਖੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਵਿੱਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਮਿੱਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਗਵਾਇਦ ਸਾਥੀ ਰਾਮ ਰਤਨ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਥੀ ਸਾਨੂੰ ਵਿੱਛੜਾ ਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਛੜੇ ਆਗੂਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ : ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ

ਸੁਨਾਮ (ਅੰਬਕ ਬੋਸਲ, ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਥਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਲੜਕੀਆਂ), ਸੁਨਾਮ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਲੜਕੀਆਂ) ਲੋਲਗਵਾਲ ਵਿਖੇ ਮੰਗ ਪੀ ਟੀ ਐਮ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੋਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਦੂਰਅੱਦਬੀ ਸ਼ੇਖ ਸਦਕਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਵਾਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਣਥੱਕ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਕੋਥਿਨਟ ਮੰਤਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਇਹ ਨਿਅਮਤ ਮਿਲਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ

ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਹਾਹਾਕਾਰ : ਹਨੀ ਫੁੱਟਣਵਾਲ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, (ਸ਼ਹੀਦਪੁਰ, ਪੂਜਾ)-ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਹਨੀ ਫੁੱਟਣਵਾਲ ਨੇ ਪਿੰਡ ਖੋਪਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ ਫੋਕਲ ਪ੍ਰਭਾਇਟ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਖਰੀਦ ਸੁਰੱਖਿ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨਾ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਨੀ ਫੁੱਟਣਵਾਲ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲਾਲਚੀਆਂ ਦੀ ਮੈਗਾ ਮਾਪੇ-ਅਧਿਆਪਕ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਖ) ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਲਾਲਚੀਆਂ, ਬਲਾਕ ਗੁਰੂਗਰਾਮ-2, ਸ਼ਿਰਮੌਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਮ ਨਾਲ ਮੈਂਟਰ-ਟੀਚਰ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਡੀਏਐ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੈਂਬਰ ਸੁਨੀਤਾ ਅਰੋੜਾ, ਡਿਪਟੀ ਡੀਏਐ ਕੌਮਲ ਅਰੋੜਾ, ਬੀਪੀਏਐ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੀਐਚਟੀ ਮੈਨ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਹੋਡ ਮੈਂਬਰ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸੋਚੀ ਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤਰੱਕੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਲਾਈਫ ਸਕਿੱਲ ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ : ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਈਫ ਸਕਿੱਲ, ਡਸਟ ਏਂਡ ਤੋ ਪਾਣੀ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ (ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ) ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਮਾਪੇ-ਅਧਿਆਪਕ ਮਿਲਣੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਸਟ ਏਂਡ ਤੇ ਲਾਈਫ ਸਕਿੱਲ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਏ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਬਾਰਵੀ ਕਲਾਸ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ

ਮੈਂ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ 'ਹਿੱਸਾ' ਨਹੀਂ : ਗੋਲਡੀ ਖੰਗੂੜਾ

ਪੂਰੀ (ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪਿੰਡ, ਬਿਨੀ ਗਰਾਮ)-ਪੂਰੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦਵੀਬੀ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਖੰਗੂੜਾ ਨੇ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਫ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਗਰਜੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਹੀ 'ਆਪ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਸਨ ਤੇ 'ਆਪ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਹਨ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਗ੍ਰਫ਼ਤੀ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਏ ਗੋਲਡੀ ਖੰਗੂੜਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੱਚਰ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਬੋਧ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸੁਚੱਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਕੀਮਤ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਵਾ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਕਾਦੀਆਂ) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ

ਬਾਘਪੁਰਾ (ਮਨੀ ਸਿੰਗਲਾ) ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਦੀਆਂ ਦੀ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਹਰਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ ਖੁਬਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸਕਤੀ ਘਟਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੀ ਸਾਡਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਪਰਾਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਿਸਾਨ, ਗੱਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਤੇ ਸ਼ੈਲਰ ਮਾਲਕ ਚਾਰਪਾਈ ਦੇ ਚਾਰ ਪਾਏ : ਬਾਕ

ਕੱਚੀ ਸਾਬਤ ਉੱਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਨ ਮੰਗਣ ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲਿਫਟਿੰਗ ਚਾਲੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੰਘਣ ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਿਫਤੀ ਫ਼ਕਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਸਗੋਂ ਹਾਲਤ ਹੋਰ ਮਾੜੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਂਬਰੀਆਂ 'ਚ ਤਾਂ ਖਰੀਦ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਅਕਤੂਬਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਲਿਫਟਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਇੱਕ ਵੇਰ ਰਿਫ ਸਭਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ

